

## INFORMACJA PRASOWA

# Polsce potrzebna jest reforma rynku energii

**W najnowszym raporcie *Rynek lokalizacyjny w Polsce. Bezpieczeństwo dostaw, koszty i wpływ na transformację energetyczną* Forum Energii proponuje zmiany na rynku energii w Polsce. Jest to odpowiedź na piętrzące się problemy polskiej transformacji energetycznej – wysokie ceny, przestarzałą infrastrukturę, dominujący udział węgla. Za przykład stawia funkcjonowanie rynków energii elektrycznej w Stanach Zjednoczonych.**

Rynek energii znalazł się w kryzysie - nie wysyła poprawnych bodźców ekonomicznych, które zachęciłyby do uruchamiania nowych projektów. Potrzebne są nie tylko inwestycje w nowe, niskoemisyjne elektrownie, ale również w elastyczność (DSR), magazyny energii, efektywność energetyczną oraz sieci. Obecnie bez wsparcia trudno zrealizować jakiegokolwiek przedsięwzięcie energetyczne. Liczne ograniczenia pomocy publicznej mające chronić europejskich konsumentów powodują, że publicznych środków na projekty energetyczne będzie coraz mniej. Konieczne są zmiany funkcjonowania rynku energii i to one powinny być kołem zamachowym technologicznych zmian w energetyce. W nowym modelu rynku ceny powinny odzwierciedlać realny stan systemu energetycznego – koszt wyprodukowania energii elektrycznej i przesłania jej do miejsca, gdzie jest potrzebna.

Autorzy raportu, dr Joanna Maćkowiak-Pandera oraz Michael Hogan z amerykańskiego think tanku Regulatory Assistance Project zwracają uwagę na obecną organizację rynku energii elektrycznej w Europie. Jest on oparty na dużych, nieelastycznych elektrowniach, w większości bardzo starych oraz na sieciach przesyłowych, których jest za mało. Rynek podzielony jest na bardzo duże strefy, w których występuje jednolita cena hurtowa. Koszty przesyłu oraz ograniczeń sieciowych są dzielone pomiędzy wszystkich uczestników rynku bez względu na to gdzie odbiorca jest zlokalizowany i jakie bariery trzeba pokonać, żeby dostarczyć mu prąd.

Forum Energii rekomenduje wprowadzenie rynku lokalizacyjnego. W największym uproszczeniu to rynek, gdzie cena wyznaczana jest w konkretnym miejscu systemu – w oparciu nie tylko o koszt produkcji, ale również koszt dostarczenia prądu do odbiorcy. Rynki lokalizacyjne z powodzeniem funkcjonują w Kanadzie, Australii oraz kilku stanach w USA, w tym na teksańskim rynku ERCOT. W Europie powoli zaczyna się dyskusja na temat zmian na rynku energii, ale nie jest ona zaawansowana. Polska ma szansę zostać liderem tego tematu w Europie.

*W miarę jak polska gospodarka rośnie - wraz z nią rośnie zapotrzebowanie na energię elektryczną. Wiąże się to z podjęciem wielu strategicznych decyzji dotyczących rozmieszczenia elektrowni oraz sieci. Dobrze,*



żeby te decyzje wiązały się z obniżeniem kosztów dla polskich konsumentów. Bez informacji, które dostarcza rynek lokalizacyjny, trudno podejmować racjonalne decyzje – mówi Michael Hogan z Regulatory Assistance Project, autor analizy.

Największą zaletą rynku lokalizacyjnego jest to, że ograniczenia przesyłowe są wyceniane i w większości usuwane przez podmioty na zasadach rynkowych. W praktyce oznacza to, że nowe inwestycje w generację i przesył pojawią się tam, gdzie są najbardziej potrzebne. To jest efektywne ekonomicznie rozwiązanie, które znacząco ułatwi integrację źródeł odnawialnych i magazynów energii w systemie. Unika się ręcznego sterowania systemem energetycznym przez operatora systemu przesyłowego – mówi dr Joanna Maćkowiak-Pandera, współautorka analizy.

Michael Hogan dodaje - Wszyscy widzimy, że tak potrzebna elastyczność systemu energetycznego będzie ograniczonym zasobem w przyszłości - jeżeli nie zmienimy podejścia. Ale nadal nie docenia się, jak wiele z tej cennej elastyczności będzie napędzane decyzjami lokalizacyjnymi, zarówno w zakresie konsumpcji, jak i inwestycji długoterminowych. Bez odpowiednich informacji na temat krańcowych cen, złe wybory będą nadal dokonywane, niepotrzebnie podnosząc koszty energii elektrycznej dla wszystkich polskich konsumentów, jak to się aktualnie dzieje w sąsiednich Niemczech.

Zależy nam, aby dyskusji o przyszłości polskiej energetyki nie prowadzić jedynie przy okazji gwałtownie rosnących cen energii, czy ewentualnego blackoutu. Uważamy, że obecnie priorytetem jest reforma rynku energii elektrycznej. To temat wymagający szerokiej dyskusji i odważnych decyzji. Im dłużej będziemy bazować na spontanicznych i drogich działaniach zaradczych realizowanych przez operatora systemu zamiast przez sam rynek, tym dłużej rynek pozostanie w stagnacji, a inwestycje w sieci nie będą nadążać za potrzebami w zakresie popytu. – mówi dr Joanna Maćkowiak-Pandera. Na to rozwiązanie można patrzeć jak na filozofię myślenia o jego lokalnych uczestnikach, ich lokalnych potrzebach i motywacjach. Zwiększając konkurencyjność i płynność rynku, zachęcamy do sięgania do źródeł odnawialnych i alternatywnych, promujemy najbardziej potrzebne inwestycje i nowe technologie.

Rozwiązania rynku lokalizacyjnego przyniosą w przyszłości korzyści:

1. Źródła wytwórcze, ale również magazyny energii i inwestycje w sieci będą podejmowane przede wszystkim tam, gdzie są najbardziej potrzebne. Oznacza to większą racjonalność kosztów.
2. Koszty wytwarzania i przesyłu zostaną zoptymalizowane w konkretnej lokalizacji, co będzie wspierało transformację energetyczną i obniżało koszty.
3. Kiedy mieszkańcy regionu nie widzą dla siebie korzyści, zdarza się, że protestują przeciwko inwestycjom. Niższe ceny energii elektrycznej zmotywują do akceptacji zmian.
4. Operator systemu przesyłowego ogranicza kosztowne interwencyjne uruchamianie jednostek wytwórczych dla utrzymania stabilności dostaw, co oznacza, że koszty tzw. *redispatchingu* nie obciążają uczestników rynku.
5. Łatwiej i taniej będzie integrować źródła odnawialne, magazyny, a system energetyczny będzie coraz bardziej elastyczny.

**Kontakt dla mediów**

Klaudia Wojciechowska, [klaudia.wojciechowska@forum-energii.eu](mailto:klaudia.wojciechowska@forum-energii.eu)

---

**Rynek lokalizacyjny w Polsce. Bezpieczeństwo dostaw, koszty i wpływ na transformację energetyczną****Autorzy raportu**

Dr Joanna Maćkowiak-Pandera, Forum Energii  
Michael Hogan – Regulatory Assistance Project

**Data publikacji raportu**

4 lipca 2019 roku

Wszystkie analizy i publikacje Forum Energii są nieodpłatnie udostępniane i mogą być powielane pod warunkiem wskazania źródła i autorów.